

W poWIEKSZeniu

nr 2/2018

wrzesień– październik

Szkoła Podstawowa w Więszcach
Ul. Szkolna 4
47-208 Więszyce

Wydanie specjalne z okazji stulecia polskiej niepodległości

W aktualnym numerze:

Co w szkole piszczy? – aktualności	s. 2
Wywiad-ówka, czyli inspirująca rozmowa z panią Adrianą Piliszko	s. 5
Czy wiesz, że... - ciekawostki o dniu 11 listopada 1918 r.	s. 6
Zaczerpnięte, wyczytane – Czasami lepiej się pokłócić.....	s. 7
Języki obce w poWIEKSZeniu – Independence Day in Poland.....	s. 8
poWIEKSZYĆ radość – rebusy i dowcipy o Polsce i Polakach	s. 9
Nasze talenty pod lupą – wiersze Laury Biegai	s. 10

Co w szkole piszczy? – aktualności

I znów zaczął się rok szkolny! - W

poniedziałek 3 września nabożeństwem w Kościele oraz uroczystym apelem na boisku szkolnym w Poborszowie wkroczyliśmy w nowy rok szkolny. Pani Elżbieta Freier oraz uczennice naszej szkoły przywitały nas pierwszego dnia nauki na wesoło - wierszykami i zabawnymi piosenkami. Natomiast Pani Dyrektor w swoim przemówieniu życzyła nam samych sukcesów i dobrych ocen. W sposób szczególny zostali przywitani pierwszoklasiści, którzy dopiero rozpoczęli naukę - każdy z nich otrzymał tytę pełną niespodzianek oraz dobre rady od starszych kolegów.

Owoce, warzywa i nabiał w szkole -

Dbając o zdrowe odżywianie naszych uczniów, w roku szkolnym 2018/2019 będziemy kontynuować udział w „Programie dla szkół”, który zastępuje realizowane w poprzednich latach programy „Owoce i warzywa w szkole” oraz „Mleko w szkole”. Programem zostali objęci uczniowie klas I-V naszej szkoły.

Wyjście do kina na film pt. "Dywizjon 303" - 14 września

starsi uczniowie naszej szkoły wybrali się do kina Twierdza na film pt. "Dywizjon 303". Była to dla nich nie tylko okazja do integracji i przyjemnie spędzony czas, lecz przede wszystkim ciekawy sposób na poszerzenie wiedzy historycznej. Za sprawą filmu uczniowie mogli poznać istotne fakty związane z udziałem Polaków w walkach w czasie II wojny światowej oraz zrozumieć, jaką rolę odegrali polscy piloci w powietrznej bitwie o Anglię. Ten seans z pewnością przyczynił się do wzrostu poczucia tożsamości narodowej naszej młodzieży.

Bieg uliczny "Gaz system na Piątkę" -

16 września dwie nasze uczennice spędziły bardzo aktywnie. Nadia Mazur i Maja Rypa wzięły udział w biegu Gaz System na Piątkę organizowanym przed Halą Sportową w Kędzierzynie-Koźlu. Dziewczyny miały do pokonania dystans 400 metrów. Obydwie pobięły w swoich biegach fantastycznie i wspaniale reprezentowały naszą szkołę, zdobywając czołowe pozycje.

Wyjazdy do stadniny koni - Uczniowie 6 klasy dwukrotnie brali udział w nietypowych lekcjach. Na zaproszenie członka stowarzyszenia "Lokalna Grupa Działania - Euro Country", pana Tomasza Kandziory, odwiedzili stadninę koni "Lewada" w Zakrzowie. Za pierwszym razem uczniowie mieli okazję zobaczyć z bliska konie znajdujące się w stajniach, poznali rasy i kolory koni, spróbowali wyczyścić koniki, a także przekonali się, jak ciężką pracą jest ich karmienie i przygotowywanie do jazdy. 25 września szóstoklasiści ponownie odwiedzili ośrodek jeździectwa "Lewada" w Zakrzowie. Tym razem spotkanie poświęcone było nauce jazdy konnej. Każdy miał możliwość spróbowania swoich sił w jeździe konnej. Dziewczyny i chłopaki spisali się na medal. Każdy bez problemu wykonał rybkę, czyli klaskanie nogami nad głową konia, obrót dookoła własnej osi oraz "śpiącego Indianina", czyli jazdę na leżąco. Wszyscy jeździli stępem, klusem i klusem anglezowanym.

SAMORZĄD UCZNIOWSKI 2018/2019 - Przez

cały wrzesień w naszej szkole odbywała się kampania wyborcza na przewodniczącego szkoły. Kandydaci prezentowali siebie i swoje obietnice wyborcze w postaci plakatów. Dnia 21.09.2018r. odbyły się tajne wybory, na których został wybrany Samorząd Uczniowski w składzie: Laura Biegai (przewodniczący), Nadia Mazur (zastępca), Roksana Zmarzły (skarbnik), Agnieszka Pankala (sekretarz) oraz członkowie: Martyna Bulenda, Anna Zimnik, Aleksandra Wilner, Maja Rypa. Opiekunem SU została p. Karolina Olbrich, a Rzecznikiem Praw Ucznia – p. Elżbieta Freier.

Sukces w Mistrzostwach Powiatu - Uczniowie naszej szkoły wzięli udział w Indywidualnych Biegach Przelajowych w Kędzierzynie-Koźlu. Szkołę reprezentowali Julia Bochynek, Krzysztof Wochnik, Tobiasz Piechula, Maja Rypa, Bartłomiej Wistuba oraz Patryk Ritner. W kategorii dziewcząt rocznika 2004 Julia Bochynek zajęła III miejsce i będzie reprezentowała naszą szkołę na zawodach wojewódzkich. Krzysztof Wochnik zajął VIII miejsce w kategorii chłopców rocznika 2004.

Sprzątanie Świata - Po raz kolejny uczniowie naszej szkoły wzięli udział w ogólnopolskiej akcji ekologicznej SPRZĄTANIE ŚWIATA. W bieżącym roku odbywało się ono pod hasłem „Akcja – Segregacja! 2 x więcej, 2 x czystiej”. Zostało ono zorganizowane we współpracy ze Związkiem Międzygminnym „Czysty Region” w Kędzierzynie – Koźlu. Śmieci zostały zbierane i od razu segregowane do odpowiednich worków. Segregacja jest ważna, bo makulaturę, szkło, plastik można następnie przetworzyć w nowe

ekologiczne surowce i przedmioty. W ramach SPRZĄTANIA ŚWIATA szkoła przystąpiła do kolejnego działania, jakim jest ogólnopolska akcja „Oddaj zużyty telefon komórkowy”, która polega na zbiorze zużytych, uszkodzonych telefonów pamiętając o tym, że nie można ich wyrzucać na wysypiska, bo zawierają szkodliwe dla gleby i wody substancje.

Kartki dla Powstańców Warszawskich - W tym roku nasza szkoła postanowiła wziąć udział w ogólnopolskiej kampanii "BohaterON - włóż historię", której celem jest upamiętnienie i uhonorowanie uczestników powstania warszawskiego. Podczas piątkowej lekcji wychowawczej uczniowie klas V-VIII przypomnieli sobie najważniejsze fakty oraz przebieg tych 63-dniowych zmagania polskich żołnierzy z okupantem, wysłuchali piosenki hip-hopowej poświęconej walecznym Warszawiakom, a następnie wypisywali kartki pocztowe, które zostaną wysłane do żyjących jeszcze powstańców. Uczniowie wyrazili w nich swój podziw dla odwagi i heroicznej postawy walczących oraz

wdzięczność za ich poświęcenie. Zajęcia były też okazją do rozmów z uczniami na temat współczesnych sposobów okazywania przywiązania do Ojczyzny, do których należy w dużej mierze pamięć o ważnych wydarzeniach historycznych i ich uczestnikach.

VIII Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia - W piątek 28 września odbyły się już po raz trzeci w naszej szkole obchody z okazji VIII Światowego Dnia Tabliczki Mnożenia. Cała akcja ma na celu zachęcić wszystkich do przypomnienia sobie tabliczki mnożenia. Uczniowie, którzy podczas wakacji zdążyli zapomnieć tabliczkę mnożenia mieli okazję nadrobić te zaległości przez cały miesiąc września. Następnie nastąpiło sprawdzenie swojej wiedzy z zakresu mnożenia. Każdy uczestnik, po bezbłędnym zdaniu egzaminu otrzymywał pieczętkę z uśmiechem. Egzamin wywołał u uczniów mnóstwo emocji i radości.

Dzień Chłopaka w klasach IV-VIII - W piątek 28 września męska część uczniów naszej szkoły obchodziła swoje święto. Z tej okazji

wszystkie dziewczyny z poszczególnych klas przygotowały dla swoich kolegów coś specjalnego. Czwartoklasistki obdarowały swoich kolegów upominkami. W V klasie był słodki poczęstunek, a także małe prezenciki oraz gabinet kosmetyczny - dziewczynki czesały i malowały swoich kolegów. Szóstoklasistki przygotowały dla swoich kolegów zadania sprawdzające ich sprawność, odwagę i poczucie humoru. Obdarowały ich też prezentami. Dziewczyny z VII klasy również nakładały makijaż swoim kolegom, wykorzystując szminki, cienie do powiek oraz tusz do rzęs. W ramach prezentu zaprosiły kolegów na pizzę i kręgle. Z kolei ósmoklasistki zorganizowały dla chłopców turniej, w czasie którego musieli oni pomalować dziewczętom paznokcie, uczesać włosy w warkocz, przebrać się w damski strój, przewinąć niemowlę oraz zatańczyć i zaśpiewać. Po turnieju chłopcy udali się na poszukiwanie swoich upominków. Niecodzienne pomysły dziewczyn sprawiły wszystkim wiele radości, chłopcy z pewnością na długo zapamiętają ten dzień.

Dyskoteka z okazji Dnia Chłopaka i otrzęsiny klasy IV - 4 października 2018r. została zorganizowana przez Samorząd Uczniowski dyskoteka z okazji Dnia Chłopaka. Głównym punktem imprezy były otrzęsiny klasy IV. Za powitanie "czwartoklasistów" odpowiedzialni byli uczniowie klasy V. Zanim przyjęto najmłodszych kolegów do braci uczniowskiej, przeprowadzono "mały egzamin", który koleżanki i koledzy zdali wzorowo. Na koniec wszyscy poczęstowali się pyszną cytryną. Nie brakowało śmiechu i dobrej zabawy przy muzyce.

Europejski Dzień Języków - 26 września obchodzony był na naszym kontynencie Europejski Dzień Języków. W naszej szkole spotkanie z tej okazji zostało

zorganizowane przez nauczycieli języka polskiego i języków obcych w piątek 5 października. Oglądając filmik prezentujący zmagania amerykańskich dyplomatów z językiem polskim usłyszeli jak trudna dla obcokrajowca jest nasza mowa ojczysta. Następnie przyszedł czas na quizy językowe. W pierwszym, polegającym na rozpoznaniu alfabetu bezkonkurencyjne okazały się Vanessa Kubiec i Fabiola Bartetzko. W konkursie na platformie KAHOOT triumfował duet Szymon Kurka i Rafał Swoboda, który również okazał się najlepszy w quizie na platformie edukacyjnej QUIZZIZ. Zwycięzcy zostali obdarowani nagrodami.

"Czytanie łączy pokolenia" - Mając świadomość, jak ważne i jednocześnie przyjemne jest czytanie książek, pragniemy zachęcać naszych uczniów i siebie nawzajem do częstej lektury. Z tego powodu w czwartek 4 października już po raz drugi odbyło się spotkanie promujące czytelnictwo pod hasłem "Czytanie łączy pokolenia". W tym roku, w związku ze zbliżającymi się obchodami stulecia odzyskania niepodległości, miało ono charakter historyczno-patriotyczny. Zarówno uczniowie, jak i rodzice, którzy wzięli udział w tej imprezie, wybrali książki, które w różny sposób były związane z Polską. Pojawiały się teksty współczesne i historyczne, opowiadania, wiersze i fragmenty powieści, dzięki czemu każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Dziękujemy szczególnie Paniom: Adrianie Ketzler, Elżbiecie Szafarczyk, Iwonie Rycerz i Sabinie Schreier za ubogacenie swoją obecnością i lekturą naszego spotkania.

Dzień Edukacji Narodowej - W piątek 12

października świętowaliśmy w naszej szkole Dzień Edukacji Narodowej. Z tej okazji odbył się apel przygotowany przez p. Ewę Bonawenturską, p. Karolinę Nykiel oraz uczniów klasy VI i VIII. Pełne humoru przedstawienie miało na celu uświadomić wszystkim jak ciężka i wymagająca jest praca nauczyciela, dlatego zawierało różne scenki z życia szkoły, zaprezentowane oczywiście z przymrużeniem oka. Mogliśmy też zobaczyć krótki film z podziękowaniem i życzeniami dla nauczycieli, w którym zagrali nasi uczniowie. Po części artystycznej głos zabrała Pani Dyrektor, którą podziękowała wszystkim pracownikom szkoły i wręczyła nagrody.

Wycieczka do Oświęcimia - 24 października uczniowie klasy VIII udali się na wycieczkę niezwykłą. Niezwykłą, bo miejsce, które odwiedzili również jest niezwykle. Niesamowite i niezapomniane, bo dające świadectwo największego okrucieństwa i piekła, jakie kiedykolwiek człowiek zgotował drugiemu człowiekowi. To miejsce to obóz koncentracyjny Auschwitz - Birkenau. Uczniowie w ogromnym skupieniu odwiedzili to miejsce kaźni i martyrologii narodu polskiego, żydowskiego i wielu innych narodów europejskich. W przededniu 100 rocznicy odzyskania niepodległości wizyta w Oświęcimiu stała się okazją dla nas wszystkich do głębokiej zadumy i refleksji na temat prawa każdego człowieka do życia i wolności, szacunku i tolerancji wobec innych, bez względu na rasę i religię oraz przypomniawszy, jakim skarbem dla nas wszystkich jest wolna i niepodległa Polska.

Wyjście na cmentarz - Ostatni tydzień października to czas, kiedy tradycyjnie organizowane jest w naszej szkole wyjście na większy cmentarz. W tym roku również uczniowie klas V-VII wraz z wychowawcami

pamiętali o zmarłych z okolicy i 26 października zgromadzili się na tutejszym cmentarzu. Uzbrojeni w grabie, sekatory i ochronne rękawice wszyscy uprzątnęli wybrane groby mieszkańców Większyc. Na zakończenie, na każdej z mogił został zapalony znicz - znak pamięci i szacunku dla tych, którzy odeszli.

Wywiad-ówka, czyli inspirująca rozmowa

**z panią Adrianą Piliszko – nową nauczycielką informatyki w
naszej szkole.**

Pani Piliszko uczy w naszej szkole od niedawna, pomyśleliśmy więc, że pewnie chcielibyście dowiedzieć się o niej czegoś więcej. W związku ze zbliżającymi się obchodami odzyskania niepodległości postanowiliśmy też zadać naszej rozmówczyni pytania związane z tym tematem.

- Dlaczego wybrała Pani karierę nauczyciela?

AP: Już jako mała dziewczynka bawiłam się w szkołę – zakładałam dzienniki, prowadziłam lekcje. Pozostało to we mnie aż do momentu wyboru studiów. Lubię dzielić się z uczniami moją wiedzą i zachęcać ich do poszerzania zainteresowań, nie tylko w zakresie informatyki.

- Czy lubi Pani pracować jako nauczyciel informatyki?

AP: Bardzo lubię uczyć tego przedmiotu, ponieważ jest to wiedza – a przede wszystkim umiejętności, które dzieci mogą wykorzystać w wielu dziedzinach życia. Poza tym jeszcze nie spotkałam ucznia, który nie lubiłby tego przedmiotu.

- Czy poświęca Pani dużo czasu na przygotowanie lekcji?

AP: Uczę informatyki już ponad 15 lat, dlatego nie muszę godzinami przygotowywać się do lekcji – po prostu wykorzystuję swoją wiedzę i umiejętności. Jednak aby zajęcia były dla uczniów ciekawe, stale tę wiedzę poszerzam i wyszukuję różne nowinki z informatycznego świata.

- Czy obchodzi Pani święta państwowe? W jaki sposób?

AP: Ponieważ w szkole, w której pracuję na co dzień, jestem opiekunem poczty sztandarowej, zawsze biorę udział w miejskich obchodach świąt państwowych.

- Czy lubi Pani obchodzić te święta?

AP: Lubię uroczyste obchody naszych państwowych świąt, ponieważ są to chwile, kiedy możemy zatrzymać się na moment i zastanowić nad tym, jak wydarzenia z przeszłości ukształtowały nasze obecne czasy.

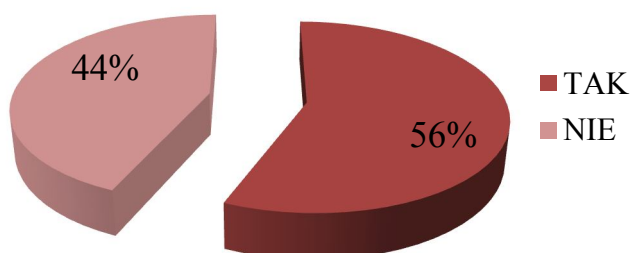
- Czym jest dla Pani ojczyzna?

AP: Ojczyzna to dla mnie miejsce, gdzie się urodziłam i wychowałam. Życie może nas rzucić w praktycznie każde miejsce na świecie, jednak to, gdzie zaczęła się nasza osobista historia, nigdy się nie zmieni.

- Czy wyobraża sobie Pani życie w innym kraju niż Polska i dlaczego?

AP: Potrafię sobie wyobrazić życie w innym niż Polska kraju. Uważam, że powinniśmy spełniać swoje marzenia i cały czas szukać możliwości rozwoju, a jeśli nie wszystko możemy zrealizować w Polsce, to dlaczego nie spróbować w innym kraju? Istotne jest, by otaczać się pozytywnymi ludźmi, nieważne, w jakim mówią języku. Uwielbiam duże miasta i kulturę amerykańską – chętnie zamieszkałabym w Nowym Jorku.

Czy czujesz się przywiązany do swojej Ojczyzny?

Sonda

Już niedługo będziemy obchodzić setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Z tego powodu zapytaliśmy nasze koleżanki i naszych kolegów o to, czy czują się przywiązani do swojej Ojczyzny. Wyniki prezentujemy na wykresie. Mamy nadzieję, że zbliżające się święto będzie dobrą okazją do refleksji i pozytywnie wpłynie na postawę uczniów naszej szkoły wobec spraw narodowych.

Czy wiesz, że... - ciekawostki

...o dniu 11 listopada 1918 r.

- Dzień 11 listopada to umowna data. Polska odzyskiwała niepodległość stopniowo, a sam wybór tego konkretnego dnia jest wynikiem arbitralnej decyzji. Być może padło akurat na tę datę, bo wtedy miało też miejsce zakończenie w 1918 roku I wojny światowej za sprawą kapitulacji Niemiec na zachodnim froncie.
- Polska zaczęła odzyskiwać niepodległość 2 lata wcześniej. Dokładnie 5 listopada 1916 roku doszło do wydania aktu gwarantującego powstanie Królestwa Polskiego z inicjatywy Niemiec i Austro-Węgier, choć granice nie były jeszcze wtedy ustalone.
- Najpierw świętowano dzień niepodległości 7 listopada. Wtedy został utworzony Rząd Tymczasowy. Polska Partia Socjalistyczna obchodziła rocznicę odzyskania niepodległości tego właśnie dnia aż do 1936 roku. W czasie okupacji wojennej świętowanie było zakazane. Hitlerowskie Niemcy w latach 1939-1944 surowo podchodziły do oficjalnych i jawnych obchodów dnia niepodległości.
- Po wojnie świętowano z kolei 22 lipca. W 1945 ustanowiono Narodowe Święto Odrodzenia Polski na cześć ogłoszenia komunistycznego Manifestu PKWN. Zniesiono wtedy Święto Niepodległości ustanowione przed wojną. W czasie PRL wszelkiego rodzaju obchody odzyskania niepodległości były tłumione. Proces nasilał się szczególnie w okresie stalinowskim oraz podczas stanu wojennego. W 1989 roku Sejm PRL-u przywrócił dzień 11 listopada jako święto pod obecnie używaną nazwą - Narodowe Święto Niepodległości.
- Piłsudski stał się głównym symbolem walki z bronią w ręku, honorowej walki Narodu do "ostatniej kropli krwi". Jednak najważniejszą jego zasługą było sprawne zorganizowanie wojska polskiego i administracji państwa, dzięki czemu udało się skutecznie obronić odzyskaną Niepodległość w roku 1919 i 1920 przed zagrożeniem bolszewickim.

Wspomnienia świadków

– 10 i 11 listopada powiały nad Warszawą sztandary polskie. Kto owych dni nie przeżył w stolicy, ten nie wie, co oznacza radosny szal zwycięstwem i wolnością upojonego narodu – wspominał Kajetan Morawski, uczestnik wydarzeń z 1918 roku.

W tamtych dniach ziścił się sen o odzyskaniu niepodległości. W końcu października i początku listopada 1918 roku załamała się okupacja austriacka w Galicji, trzeszczały w posadach rządy niemieckie w Warszawie, powoli przejmowano władzę w różnych ośrodkach kraju.

– Po wszystkich ulicach rozbiegli się chłopcy z Polskiej Organizacji Wojskowej i odbierali umundurowanym Niemcom broń. Żołnierzy, którzy ją składali, bez oporu puszczano wolno. Należałem wówczas do trzyosobowej komisji, która odbierała od okupantów gmachy rządowe – mówił późniejszy polityk i dyplomata, Kajetan Morawski.

– Niemcy zdurnieli w Warszawie zupełnie, broń oddawali i tylko patrzyli jakby wyjechać do siebie – wspominał płk Tadeusz Walich, który w 1918 roku pełnił służbę wojskową w Warszawie. – Myśmy zresztą im to ułatwiali, ponieważ chcieliśmy ich się jak najszybciej pozbyć. Warszawa szalała, niektórzy ze wzruszenia płakali, część modliła się w kościołach.

Owczesny komendant POW w Warszawie, ppor. Adam Koc, tak zapamiętał przyjazd Józefa Piłsudskiego na Dworzec Wschodni:

– Wczesny ranek jesienny był pochmurny i mglisty. Pociąg wjechał na dworzec. Komendant Józef Piłsudski szykował się do zejścia na peron. Stałem przy stopniach wagonu. Zdjąłem kapelusz i wypowiedziałem słowa powitania: "Obywatelu komendancie! W imieniu Polskiej Organizacji Wojskowej witam Komendanta w stolicy!"

- 11 listopada 1918 rozbrojony został okupacyjny garnizon niemiecki w stolicy. Wolny był Kraków, Lublin, Cieszyń. Z mroków okresu zaborczego, z wojennego i rewolucyjnego chaosu wyłaniała się nowa Polska. Niemal na wszystkich polach, we wszystkich dziedzinach zaczynać trzeba było od zera – mówił Kajetan Morawski. - Głodni, obdarci, zziębnięci przeżywalismy tę zimną jesień, radośniejszą od najpiękniejszej wiosny, bo za strawę i odzież, za źródło energii i siłę napędową starczyła nam powszechna świadomość, że wszelkie przeszkody i trudności są nieważkie, tak jak nieważkie są różnice polityczne i klasowe, gdy z letargu powstaje znów ta, która w sercach naszych nigdy nie zginęła.

Odezwa komendanta - 12 listopada Józef Piłsudski wydał rozkaz do polskich sił zbrojnych: – Żołnierze! Obejmuję nad wami komendę w chwili, gdy serce w każdym Polaku bije silniej i żywiej, gdy dzieci naszej ziemi ujrzały słońce swobody w całym jej blasku! Z Wami razem przeżywam wzruszenie tej godziny dziejowej, z Wami razem ślubuję życie i krew swoją poświęcić na rzecz dobra Ojczyzny i szczęścia jej obywateli!

Zaczerpnięte, wyczytane

Czasami lepiej się pokłócić

Dusisz w sobie to, co Ci się nie podoba? Nie chcesz powiedzieć, że czyjeś zachowanie rani Cię, sprawia Ci przykrość? Im dłużej będziesz w sobie to dusić, tym bardziej j będzie narastał Twój bunt, aż w końcu wybuchniesz w sposób, tym bardziej będzie narastał Twój bunt, który ciężko Ci będzie kontrolować.

10 ZASAD ZDROWEJ KLÓTNI

- ✓ Mówisz otwarcie i wprost, o co Ci chodzi. Nie czynisz aluzji, podchodów. Wysyłasz konkretny przekaz, najlepiej słownie: „Nie podoba mi się ta sytuacja, nie podoba mi się twoje zachowanie. Ranisz mnie, sprawiasz przykrość.”
- ✓ W rozmowie nie uogólniasz i nie interpretujesz czyjegoś zachowania, czyli nie rzucasz haseł: „Wkurzasz mnie na całej linii”, „Wszystko, co robisz, jest beznadziejne”, „Ty się ciągle mnie czepiasz”.
- ✓ W trakcie kłótni, a zwłaszcza konfliktu, którego powodem jest np. nieodpowiednie zachowanie przyjaciela, rodzeństwa, nie udzielasz tzw. dobrych rad, nie porównujesz co chwila jego negatywnego zachowania do swojego idealnego zachowania. Nie jesteś ideałem, nie staraj się być autorytetem.
- ✓ Zadajesz pytania tylko po to, by wyjaśnić sytuację, ustalić wersję zdarzeń, a nie po to, żeby wyładować swoją złość.
- ✓ Nie bój się stosować magicznych słów: pomyliłem się, przepraszam, uniosłam się, przesadzam, wyolbrzymiam, jestem zbyt zdenerwowana. W ten sposób na pewno niczego nie stracisz, a pokażesz, że bardzo Ci zależy na osiągnięciu porozumienia.
- ✓ Gdy emocje biorą górę, przerywasz rozmowę, umawiając się, że wrócicie do niej, gdy złapiecie oddech. To niezbędne, by dać sobie przestrzeń, odpocząć, usłyszeć własne myśli, spojrzeć na konflikt z innej strony.
- ✓ Ty masz czasem zły humor i chęć schowania się w swoim pokoju? Inni też tak mają. Uszanuj to i nie wszczynaj

kłótni tylko dlatego, że ktoś nie jest na Twój widok uśmiechnięty od ucha do ucha. Prawdopodobnie nie Ty jesteś powodem złego humoru, więc po co dokładać zmartwień?

✓ Nie przerywaj, gdy Twój przyjaciel chce powiedzieć, jak widzi ten problem, skup uwagę na tym, co mówi, a jeśli krzyczy, pozwól mu na to. Nie czepiaj się każdego słowa, słuchaj uważnie, a swoje uwagi wypowiesz, gdy skończy. Nawet jeśli jego słowa uważasz za szczególnie raniące, nie daj się sprowokować.

✓ Ręce przy sobie, zwracaj uwagę na mowę ciała. Wymachiwanie rękami, podniesiony głos, wykrzykiwanie to objawy agresji. Nie przyniosą pozytywnego rozwiązania.

Kłótnia

Najczęstsza rozmowa przyjaciół ...

www.dobrychzyczyn.pl

Kiedy coś Ci nie pasuje, złości Cię, niepokoi, poniżej – powiedz o tym, dopóki jesteś spokojny i otwarty na rozwiązanie problemu. Jeśli o czymś nie mówisz, to ludzie mogą nie wiedzieć, że to Ci przeszkadza. Naprawdę, nie wszyscy muszą się domyślać, co siedzi w Twojej głowie. Załatw sprawę, gdy tylko się pojawi, nie pozwól jej urosnąć do gigantycznego problemu.

Na podstawie czasopisma Victor

Języki obce w poWIEKSZeniu

Independence Day in Poland

November 11 is a holiday in Poland. It is Poland's Independence Day. It is a very important holiday in Poland. If you look on a world map, you will see that Poland is in Europe. There are many other countries around it. During its history, Poland was taken over and ruled by other countries. It has been ruled by Germany, Austria, Prussia, Sweden, and Russia. This is why it was so important for Poland to be independent.

In 900 AD, the Poles united many tribes into a Polish kingdom, which was big and strong. It became even bigger after it joined with Lithuania in the 14th century. That was a period of prosperity and stability. Poland's territory extended from the Baltic Sea almost to the Black Sea.

By the end of the 16th century, internal conflicts divided Poland. It led to the decline of Polish power. The country was even ruled by foreign kings - the Swedish royalty. Throughout the 17th century, Poland had to fight a series of wars with Turkey, Russia, and Sweden. Poland started losing its territories.

The first division of Poland came in 1772. The country lost about one-third of its territory and one-half of its population to Russia, Austria, and Prussia. Poland started a series of reforms to improve the social and political climate in the country. They adopted a constitution. They formed a cabinet of ministers. However, Poland's big neighbors - Russia and Prussia - didn't want to see Poland become a strong country. They took over again. In 1793, the second division happened. It reduced Poland to half of what had been left after the first division.

In 1794 and 1795, a patriotic movement opposed the breaking-up of Poland. It was defeated, and the third division took place in 1795. Russia, Prussia, and Austria took over and divided the remaining territories of Poland. Poland as a nation no longer existed.

When Napoleon tried to take over Europe in the 19th century, he tried to unite Poland under his rule. Once Napoleon was defeated, Polish territories went back to Prussia, Russia, and Austria. For the next century, liberalism and nationalism rose among the Poles. They revolted many times, desperately trying to overthrow foreign rulers. Unfortunately, all those efforts were defeated.

World War I brought a lot of changes. Poland was in the center of the battlefield. Poles had to fight against Poles, because they were drafted to fight in the Austrian, Russian, and German armies, who fought against each other. Finally, on November 11, 1918, the armistice ended the war. For Poland it meant that more than 100 years of dependence was over. November 11 became Poland's Independence Day.

During World War I, many people died in the fight for Poland. Many of them were not identified. There is a practice held in many countries to bury unknown soldiers together in one grave. A grave like that is called the Tomb of the Unknown Soldier. There is one in Warsaw, the capital of Poland. There are also many monuments all over the country honoring those who fought so that Poland could be free.

The Tomb of the Unknown Soldier in Warsaw and all other monuments become the centers of celebration of Independence Day in Poland. People bring flowers to the monuments. Military parades take place, too. Soldiers in their dress uniforms march by the places of national remembrance. There are special services held in churches all over Poland.

Children in schools also celebrate Independence Day. They don't have to go to school on that day, but they celebrate a day before. All students and teachers usually gather in one place - a big auditorium, hall, or gym. Everybody dresses especially nicely for that day. Principals and teachers give speeches. Children perform short plays about their country's history.

Połącz daty z wydarzeniami:

900 AD	The first division of Poland
14 th century	The end of the World War I
16 th century	Union with Lithuania
17 th century	The third division of Poland
1772	Wars with Turkey, Russia and Sweden
1793	Many tribes unite into a Polish Kingdom
1795	Internal conflicts in Poland
November 11, 1918	The second division of Poland

Przeczytaj uważnie tekst. Znajdź w tekście angielskie znaczenia poniższych słów lub wyrażeń.

- Dzień Niepodległości
- terytorium.....
- stabilizacja.....
- konflikt wewnętrzny.....
- wojna.....
- konstytucja.....
- rozbiór.....
- pole bitwy.....
- Grób Nieznanego Żołnierza.....
- miejsce pamięci narodowej.....

Questions

1. When did the Polish kingdom first become united?

- A. 900 BC
- B. 1900 BC
- C. 1900
- D. 900 AD

2. Poland has never been divided among other countries.

- A. true
- B. false

3. In the 14th century, Poland became a bigger state because of the union with

- A. Russia
- B. Lithuania
- C. Prussia
- D. Austria

4. What European country's royalty used to rule Poland?

- A. Spain
- B. Sweden
- C. Great Britain
- D. France

5. When did the divisions of Poland take place, after which the country was completely divided between

Russia, Prussia, and Austria?

- A. 1772, 1793, and 1795
- B. 1672, 1693, and 1695
- C. 1472, 1493, and 1495
- D. 1572, 1593, and 1595

6. Poland gained its independence at the end of _____.

- A. the Cold War
- B. the Napoleonic wars
- C. World War I
- D. World War II

7. What is a grave called where unidentified soldiers are buried together?

poWIEKSZYć radość!!!

KONKURS!

Rozwiąż rebusy i wyjaśnij pisemnie te pojęcia, a następnie zgłoś się do p. Karoliny Nykiel – twój trud zostanie nagrodzony!

OG + I

PEJE + DLE

KNO + J

TANIE

KI

MING

RAŻ

RASOL

EMA

GŁO

TOYOTA

O - OTA

AEK

Kaszub, Warszawiak i Ślązak pojechali do Egiptu. Siedzą w łódce na środku morza i towią ryby. W pewnym momencie wyłowili jakąś lampę. Na niej była pieczęć więc ją przetłumaczyli.

Wtedy wyleciał z tej lampy Dżin. - Dziękuję wam, że mnie uwolniliście. W nagrodę spełnię każdemu po jednym życzeniu.

Pierwszy był Kaszub:

- Ja lubię Kaszuby, więc spraw żeby woda w każdym jeziorze była czysta, żeby odwiedzało nas dużo turystów i żeby byli bogaci.

- Trochę nudne życzenie ale je spełnię.

Później był Warszawiak:

- Odgródź Warszawę takim murem, żeby mi tam żadne wieśniaki się nie dostały.

- Dobra spełnię to życzenie.

Następny był Ślązak:

- Opowiedz mi coś jeszcze o tym murze.

Na to Dżin:

- Wysoki na trzy metry, gruby na metr, no spoko, że mysz się nie prześliznęła.

- Dobra to teraz naley tam wody!

- Dzień dobry, chciałbym zamówić wizytę u kardiologa.

- A co panu dolega?

- Nic, ale kto wie, co będzie za 50 lat...

Przychodzi Polak do sklepu w Londynie i mówi:
- Poproszę PIŁKĘ.
Sprzedawca wzrusza ramionami i kręci głową.
- PIŁKĘ!
Bez efektu. Polak po chwili zastanowienia:
- BO-NIEK!
- PLA-TINI!
- ROO-NEY!
Sprzedawca:
- Oh, yes, football!
Polak na to:
- Tak, piłka! Dobra, Anglik, a teraz skup się: DO METALU!

numery publikujemy wiersze Laury Biegai. Zachęcamy również naszych czytelników, by dzielili się z nami swoimi zdolnościami.

Wszyscy dobrze wiemy, że aby coś osiągnąć, musimy rozwijać i doskonalić nasze talenty. Jednak warto też chwalić się nimi, bo dzięki temu motywujemy siebie i zachęcamy innych. W tym

„Moja ojczyzna”

Tu gdzie mieszka moja mama,
Tu gdzie biegam od samego rana.
Gdzie jest mój braciszek mały.
Gdzie mam świat cały.
Ten ogródek z kwiatuskami,
Ta huśtawka z łańcuchami,
Wszystko co mnie dziś otacza,
Każdy uśmiech, każda praca.
Wszystko ważne dla mnie jest
Czy z humorem, czy też bez.
Szkola, koledzy i rodzina
Każda mamy kwaśna mina.
Chodniki i ścieżki rowerowe
Place zabaw kolorowe.
Chętnie się do tego przyznam
Bo to jest moja mała ojczyzna.

Nasze talenty pod lupą

„Smutek i Świat ”

Pamiętam, kiedy byłem jeszcze małym
chłopcem
Świat był bardzo ogromny i bardzo był obcy
Patrzyłem się na życie ciekawie z
radością
I rosłem upojony tej ziemi wielkością
Gdy wróciłem niedawno z dalekiej
podróży
Świat mi się bardzo zmniejszył i stał się nieduży
Gdy byłem małym chłopcem nie znałem
cierpienia
Miałem serce spokojne i czyste marzenia
Ale im bardziej rosłem im dłużej
żyłem
Tym częściej byłem smutny, bardziej się martwiłem
Dzisiaj wiem jak się skończyła gra
nierozumna
Smutek – większy od serca świat mniejszy
niż trumna

„Jesteś...”

Jesteś moim milczeniem
jesteś łką mojego kochania
leżącą w ramionach nocy
jesteś pragnieniem ust moich
i biciem mojego serca
jesteś moim snem
jesteś moją myślą
szybką jak w locie ptak
i moją radością
kwitnącą jak mak

Redakcja gazetki: Maja Rypa, Weronika Goliat, Izabela Morawiec, Aleksandra Wilner, Julia König, Agnieszka Pankala, Nadia Mazur, Roksana Zmarzły, Anna Zimnik, Julia Bochynek, Vanessa Kubiec, Laura Biegai, Kamila Walczyk.

Opiekun gazetki: p. Karolina Nykiel